

1 Maailmankatsomus ja kulttuuri

Oppikirjan tehtävien vastaukset

Tutustu

1. Kerro omin sanoin, mikä on
 - a) maailmankuva
Maailmankuva on käsitys siitä, millaisia maailma ja todellisuus ovat.
 - b) maailmankatsomus
Maailmankatsomus tarkoittaa käsityksiä siitä, millainen maailma on ja millainen sen tulisi olla.
 - c) elämänkatsomus
Elämänkatsomus on yksilöllinen käsitys elämästä ja siitä, miten hyvää elämää vietetään.

2. Mainitse ainakin viisi esimerkkiä siitä, mitkä asiat voivat vaikuttaa ihmisen maailmankatsomuksen kehittymiseen.
Maailmankatsomukseen voivat vaikuttaa esimerkiksi perhe, ympäristö, aikakausi, kulttuuri, uskonnot, media, omat kokemukset ja ajatukset.

3. Mitä eroa on aineellisella ja aineettomalla kulttuurilla?
Aineellinen kulttuuri on käsin kosketeltavaa, ja siihen kuuluvat esimerkiksi rakennukset ja esineet. Aineeton kulttuuri ei ole käsin kosketeltavissa. Siihen kuuluvat muun muassa musiikki, tavat ja tottumukset.

4. Anna esimerkki
 - a) kansallisesta kulttuurista
esimerkiksi Suomen, Ruotsin tai Japanin kansallinen kulttuuri
 - b) kulttuurivähemmistöstä
esimerkiksi suomenruotsalaiset, romanit tai suomensomalit

- c) alakulttuurista.
esimerkiksi punkkarit, hoppers tai partiolaiset

Pohdi

5. Mitkä vieressä olevista lähteistä ovat vaikuttaneet eniten omaan maailmankuvaasi ja maailmankatsomukseesi? Laita laatikon sanat numerojärjestykseen siten, että eniten vaikuttanut asia saa numeron 1 ja vähiten vaikuttanut numeron 12.
- Tehtävään ei ole yhtä oikeaa vastausta, vaan keskiössä on oppilaan oma pohdinta. Tehtävää purettaessa on hyvä haastaa oppilaita pohtimaan, mistä eri asioiden vaikutukset syntyvät ja miksi yksi asia on hänelle toista merkittävämpi. Esiin voi nousta myös muita maailmankuvaan ja katsomukseen vaikuttaneita asioita kuin listassa olevat.
6. Millä tavalla ihmisen omat valinnat ja teot voivat vaikuttaa siihen, millainen maailmankatsomus ihmiselle syntyy.
- Vastauksissa voidaan pohtia esimerkiksi ammatinvalintaa, toisten ihmisten kohtaamista, matkustamista tai medioiden seuraamista
7. Tutustu hyvän keskustelijan muistilistaan sivulla 18 ja pohdi
- a) millainen on hyvä keskustelija
- Tehtävän yhteydessä voidaan korostaa, että oppilas pohtii asiaa omien kokemustensa perusteella. Hyvän keskustelijan muistilistan perusteella hyvän keskustelijan ominaisuuksia ovat muun muassa kyky kuunnella, valmius oppia uutta ja omien näkemysten perusteleminen.
- b) millainen on huono keskustelija
- Hyvän keskustelijan muistilista kertoo siitä, millainen on hyvä keskustelija. Huono keskustelija olisi sen vastakohta. Hän ei esimerkiksi kuuntelisi muita, ei haluaisi oppia uutta eikä perustelisi omia näkemyksiään.
- c) milloin olet käynyt jonkun kanssa hyvän keskustelun.
- Oppilasta kannattaa pyytää perustelemaan, mikä teki hänen mainitsemastaan keskustelusta hyvän.

Tutki ja sovelta

8. a) Haastattele kolmea eri elämäntilanteessa olevaa ihmistä. Kysy, mitä heidän mielestään kuuluu hyvään elämään ja millaisen elämänohjeen he tahtoisivat antaa sinulle.
Oppilas voi haastatella esimerkiksi vanhempiaan, sisaruksiaan, isovanhempiaan tai ystäviään.
- b) Miten vastaukset eroavat toisistaan? Miksi?
Eri ihmisillä on yksilöllinen elämäkatsomus, joten eri ihmiset pitävät eri asioita hyvän elämän kannalta tärkeinä.
9. Tutustu internetissä UNESCO:n maailmanperintökohteisiin. Etsi ainakin yksi sinua kiinnostava kulttuuriperintökohde ja luonnonperintökohde. Valmistaudu esittelemään valitsemasi kohteet muille ryhmän jäsenille.
Kulttuuriperintö- ja luonnonperintökohteita voi etsiä muun muassa UNESCO:n verkkosivuilta löytyvästä interaktiivisesta kartasta: whc.unesco.org/en/list.
Oppilaat voivat tehdä valitsemistaan kohteista esimerkiksi muistiinpanoja, ajatuskarttoja tai kuvakollaaseja, joita he voivat hyödyntää esitellessään kohteita muille ryhmäläisille.
10. Kuvittele, että olet jossain maailmanperintökohteessa ja laadi sieltä postikortti ystävällesi. Postikortissa on sekä kuvitusta että tekstiä. Kerro postikortissa, millaista kohteessa on ja mitä siellä voi tehdä. Etsi tarvittaessa lisätietoa postikorttisi aiheesta.
Maailmanperintökohde voi olla mikä tahansa oppilaan itse valitsema. Keskeistä tehtävässä on kokonaiskuvan hahmottaminen, kohteesta saatavien tietojen soveltaminen sekä oppilaan oma luovuus ja mielikuvitus.